

De Nederlandsche Bank
T.a.v. de heer prof. dr. mr. F.E.J. Beekhoven van den Boezem
Postbus 98
1000 AB Amsterdam

Uitsluitend per e-mail: f.e.j.beekhoven.van.den.boezem@dnb.nl

Den Haag, 8 februari 2021
Inzake: boedelrekeningen faillissementen

Geachte heer Beekhoven van den Boezem,

Namens Insolad, JIRA en BBW vraag ik hierbij uw aandacht voor het volgende.

Inleiding

De Vereniging Insolventierecht Advocaten (Insolad) is de landelijke vereniging van advocaten die zich hebben gespecialiseerd in het insolventierecht. Een groot deel van hen treedt op als curator in faillissementen. Ook een belangrijk deel van de leden van de vereniging voor Jonge InsolventieRecht Advocaten (Jira) is curator in faillissementen. De Beroepsvereniging Bewindvoerders Wsnp (BBW) is een vereniging van bewindvoerders in schuldsaneringen.

Boedelrekeningen

Sinds jaar en dag wordt aan het begin van elk faillissement of schuldsanering een aparte bankrekening op naam van de door de rechtbank benoemde curator of bewindvoerder geopend, de zogenaamde boedelrekening. De rekening wordt gebruikt voor de opbrengsten van de activa, om de boedelkosten te voldoen en ten slotte om de uitkeringen aan de crediteuren te verrichten. Het belang van een boedelrekening is onmiskenbaar. Het is onmogelijk om een faillissement of schuldsanering af te wikkelen zonder te beschikken over een betaalrekening. Het maatschappelijk en economisch belang van een functionerend faillissementsstelsel is eveneens evident. Met de afwikkeling van faillissementen en schuldsaneringen in Nederland zijn vele honderden miljoenen gemoeid en het is absoluut noodzakelijk dat die gelden ergens veilig gesteld kunnen worden. Een zeer groot deel van deze gelden komt ten goede aan (Nederlandse) banken die in vele faillissementen als gecureerde schuldeiser een voorrangpositie hebben.

In de praktijk krijgt de bank rechtstreeks van de rechtbank bericht zodra een faillissement of schuldsanering is uitgesproken, waarna direct een boedelrekening wordt geopend. De curator of bewindvoerder is met toezicht van de rechtbank bij uitsluiting bevoegd om over het saldo te beschikken. Het saldo is in wezen een

afgescheiden vermogen, beschermd van eventuele beschikkingsdaden van de failliet en - indien van toepassing - diens banken. Verder is een wezenlijk aspect dat direct bij aanvang over de rekening kan worden beschikt en dat de rekeningen per curator of bewindvoerder bij dezelfde bank onder dezelfde voorwaarden worden aangehouden. Dit laatste is met name relevant voor de bewindvoerder in schuldsaneringen, die vaak vele honderden schuldsaneringsprocedures in behandeling heeft. In alle arrondissementen heeft de rechtbank voorschriften opgesteld voor de rekeningen. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om vier- of zesogensystemen bij betalingen van de boedelrekeningen. In enkele arrondissementen heeft de rechter-commissaris als onderdeel van de toezichthoudende functie inzagerechten en in het arrondissement Amsterdam tekent de rechter-commissaris elke betaling mee.

Boedelrekeningen worden bij verschillende banken aangehouden. In enkele arrondissementen wordt de keuze voor de bank overgelaten aan de curator of bewindvoerder. In die gevallen maken de afspraken over de boedelrekeningen meestal onderdeel uit van de overeenkomst met de huisbankier van het kantoor van de curator of bewindvoerder.

In andere arrondissementen is er sprake van arrangementen met de bank voor alle faillissementen en schuldsaneringen in het arrondissement, dient daarvan verplicht gebruik te worden gemaakt en zijn de voorwaarden in overleg met de rechtbank vastgesteld. Zo is er in enkele arrondissementen sprake van een arrangement met Rabobank. In het arrondissement Amsterdam worden de rekeningen al meer dan een halve eeuw aangehouden bij Caceis (voorheen: Kasbank) op basis van een raamovereenkomst, waarbij de rechtbank contractspartij is.

Problematiek

De afgelopen periode is gebleken dat verschillende banken niet meer bereid zijn om boedelarrangementen aan te bieden. Dit uit zich er in dat banken in toenemende mate, inmiddels vrijwel zonder uitzondering geen nieuwe arrangementen meer willen aanbieden. In een enkel geval is de bank bij afloop van het contract schoorvoetend bereid gebleken om een bestaand arrangement opnieuw aan te gaan, maar wel met enkele voorbehouden. Ten aanzien van de arrondissementen Amsterdam en Noord-Holland heeft Caceis het overkoepelende arrangement voor alle boedelrekeningen binnen die arrondissementen opgezegd zonder de bereidheid om een nieuw arrangement aan te gaan. Daarnaast zijn er ook nog vrij veel individuele curatoren en bewindvoerders in het land, die bankieren bij Caceis, aan wie ook de rekeningen zijn opgezegd en voor wie eveneens geldt dat zij geen uitwijkmogelijkheid hebben.

Gelet op het vorenstaande behoeft het waarschijnlijk geen betoog dat deze gang van zaken grote problemen veroorzaakt, op dit moment vooralsnog met name voor alle lopende en komende faillissementen en schuldsaneringsprocedures in de arrondissementen Amsterdam en Noord-Holland en ten aanzien van genoemde individuele curatoren en bewindvoerders. Het verder bankieren met de rekening van de gefailleerden en sanieten is om de hiervoor genoemde redenen alleen al praktisch gezien, ondoenlijk.

Verscherpte voorschriften

Een in bepaalde gevallen aangevoerde reden van de beleidswijziging van de banken zou zijn gelegen in de verscherpte voorschriften op het gebied van KYC (know your customer), CDD (customer due diligence), klantcontrole, klantregistratie, enz. als gevolg van de vernieuwde Payment Services Directive (PSD2) en andere regelgeving ter voorkoming van financiële fraude, het witwassen van geld, financiering van terrorisme enz.

Waar voorheen toegangscontrole van (het kantoor van) de curator volstond, zouden de banken er op basis van de gewijzigde regelgeving nu van uitgaan dat controle dient plaats te vinden van de gefailleerde of saniet voordat een rekening kan worden geopend, althans dat de kans bestaat dat de toepasselijke regelgeving in die zin moet worden uitgelegd. Een dergelijk proces zou voor de banken een te hoge kostenpost en personele belasting opleveren, nog daargelaten dat het op grote praktische uitvoeringsproblemen stuit.

Daarbij speelt in de huidige tijd voor de bank ook nog mee dat daartegenover niet meer staat dat het aanhouden van creditsaldi als verdienmodel kan gelden, maar daarentegen geld kost. Boedelrekeningen zijn vermoedelijk commercieel niet interessant (meer).

Ofschoon wij hier niet willen treden in de (rechts)vraag of de banken bedoelde regelgeving juist uitleggen, kan wel worden geconstateerd dat er op zijn minst sprake is van onduidelijkheid over de interpretatie van deze regels.

Het zou opmerkelijk zijn indien de huidige wet- en regelgeving het banken niet meer zou toestaan om rekeningen te openen voor uitvoerders van een wettelijke taak. Een taak die onder toezicht van rechtbanken wordt uitgevoerd en die – voor zover relevant – mede de belangen van de Nederlandse grootbanken rechtstreeks dient.

Dringend beroep op DNB

Met het oog op de in deze brief genoemde belangen doen wij hierbij een dringend beroep op DNB om binnen de gegeven mogelijkheden te bevorderen dat een oplossing wordt gevonden voor de dreigende impasse tussen rechtbanken, curatoren en bewindvoerders enerzijds en banken anderzijds. Mogelijk hebben banken baat bij nadere duiding van de door hen als prohibitief voor het openen van boedelrekeningen genoemde regelgeving.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet. Uiteraard zijn wij tot een nadere toelichting of overleg steeds gaarne bereid.

Ten slotte vermelden wij dat de inhoud van deze brief de steun heeft van de expertgroep Recofa. De expertgroep Recofa is het landelijk overlegorgaan van

rechters-commissaris in faillissementen, surseances van betaling en schuldsaneringen.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Be Co S', written in a cursive style.

Henri Bentfort van Valkenburg

p/a Secretariaat INSOLAD
Noordzijdseweg 183
3415 RC Polsbroek
bentfort@dvdw.nl